EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 22.6.2011
KOM(2011) 367 v konečném znění

ZELENÁ KNIHA

modernizace směrnice o odborných kvalifikacích

(Text s významem pro EHP)

1. ÚVOD

Občané EU[1], kteří poskytují širokou škálu odborných služeb spotřebitelům a podnikům, představují zásadní činitele v našem hospodářství. Konkrétním příkladem toho, jak mohou těžit z jednotného trhu, je možnost získat zaměstnání nebo poskytovat služby v jiném členském státě. Dlouhodobě se připouští, že omezující regulace odborných kvalifikací má tentýž potlačující účinek na mobilitu jako diskriminace z důvodu národnosti. Uznání kvalifikací získaných v jiném členském státě se proto stalo základním stavebním kamenem jednotného trhu. Jak je zdůrazněno ve strategii Evropa 2020[2] a v Aktu o jednotném trhu[3], profesní mobilita je klíčovou součástí konkurenceschopnosti Evropy. Ve zprávě o občanství EU za rok 2010[4] jsou obtížné a nejisté postupy při uznávání odborné kvalifikace označeny za jednu z hlavních překážek, s nimiž se občané EU stále potýkají v každodenním životě, když uplatňují svá práva podle právních předpisů EU v jiných členských státech. Modernizace by rovněž posílila postavení Evropské unie při mezinárodních obchodních jednáních tím, že by usnadnila sbližování právních předpisů a umožnila by EU získat pro občany EU lepší přístup na trh třetích zemí.

Mobilita odborníků v EU je stále nízká. Počet stížností, případů v databázi SOLVIT, dotazů, na které odpovídá portál Vaše Evropa – poradenství, a analýza těchto případů jsou jasným důkazem potřeby modernizace stávajících pravidel. Kromě toho představuje obchod se službami uvnitř EU (včetně odborných služeb) pouze přibližně 25 % celkového obchodu v rámci EU. V porovnání s celkovým významem sektoru služeb pro hospodářství EU (70 % HDP) je tento podíl je příliš malý a lze ho zvýšit.

Vzhledem k tomu, že počet aktivního obyvatelstva klesá, by zvýšená mobilita také přispěla k řešení problému se zaplňováním pracovních míst vyžadujících vysokou kvalifikaci. Podle odhadů Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) bude do roku 2020 k zaplnění pracovních míst vyžadujících vysokou kvalifikaci zapotřebí o 16 milionů lidí více[5], což podle současných trendů povede k vážnému nedostatku kvalifikovaných odborníků. Do jisté míry by nedostatek odborníků mohli vyřešit lidé s odbornou kvalifikací získanou mimo EU, kteří v současné době čelí velkým problémům s uznáním své kvalifikace.

Obavy vzbuzuje zejména nedostatek zdravotnických odborníků, který se odhaduje na jeden milion. Lepší způsob řízení mobility zdravotnických odborníků prostřednictvím dalšího posilování celkové zaměstnanecké politiky států a dalšího propracování mechanismů

---

1 Týká se i státních příslušníků ze třetích zemí, kteří požívají práv v rámci evropských právních předpisů: při uznávání odborných kvalifikací se k rodinným příslušníkům občanů EU, dlouhodobým rezidentům a držitelům „modré karty“ přistupuje stejně jako k občanům EU.

2 Sdělení Komise Evropa 2020, Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění – KOM(2010) 2020, 3. 3.2010.

3 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Akt o jednotném trhu, Dvanáct nástrojů k podnícení hospodářského růstu a posílení důvěry, „Společně pro nový růst“ - KOM(2011) 206, SEK (2011) 467.

4 Zpráva o občanství EU za rok 2010 „Odstranit překážky pro výkon práv občanů EU“ – KOM (2010) 603, 27.10.2010.

5 Nabídka a poptávka v oblasti kvalifikace v Evropě: střednědobá předpověď do roku 2020 (2010), k dispozici na: http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf

zaměstnaneckého plánování bude předmětem samostatného jednání Komise a členských států[6].

Na možnost uplatňování individuálního práva občanů na práci kdekoli v EU se musí pohlížet v těchto širších souvislostech. Aby odborníci mohli plně těžit ze svobody pohybu, musí být jejich kvalifikace jednoduše uznaná v ostatních členských státech[7]. Je tudíž nezbytné, aby směrnice o odborných kvalifikacích[8] stanovila jasná a jednoduchá pravidla pro uznávání odborných kvalifikací. Tato pravidla zároveň musejí zajistit vysokou kvalitu služeb, aniž by se sama stala překážkou mobility. Evropská unie toho již v této oblasti hodně dosáhla: některé odborné kvalifikace, zejména v oblasti zdravotnictví, architektury, řemesel, obchodu a průmyslu, jsou automaticky uznávané. U všech dalších profesí byla úspěšně zavedena zásada vzájemného uznávání na základě „obecného systému". V roce 2005 tato pravidla doplnil nový jednodušší režim, který má usnadňovat dočasnou mobilitu. Z těchto pravidel mají prospěch miliony odborníků v Evropě. Odhaduje se, že samotný systém automatického uznávání na základě harmonizovaných požadavků na minimální odbornou přípravu platí pro 6,4 milionu občanů[9].

V březnu 2010 zahájila Komise hodnocení směrnice, což zmobilizovalo mnohé zainteresované strany: přibližně dvě stě příslušných orgánů vypracovalo v roce 2010 zprávy o svých zkušenostech a asi čtyři sta účastníků předložilo svá stanoviska v rámci veřejné konzultace na počátku roku 2011. Zelená kniha z tohoto hodnocení vychází. Představuje nové nápady na usnadnění mobility v jednotném trhu, jako je například evropský profesní průkaz (viz část 2), zkoumá způsoby, jak navázat na dosažené úspěchy (viz část 3), a předkládá možnosti modernizace automatického uznávání (viz část 4). Rozsáhlá konzultace o těchto bodech pomůže Komisi při posuzování různých možností modernizace směrnice o odborných kvalifikacích.

Podání legislativního návrhu na modernizaci této směrnice je plánováno na konec roku 2011.

2. NOVÉ PŘÍSTUPY K MOBILITĚ

2.1. Evropský profesní průkaz

Modernizace by měla využívat nejnovějších technologií, aby mohla nabídnout nové nástroje pro mobilitu. Tyto technologie mohou umožnit odborníkům, aby se stali mobilnějšími, a zároveň zlepšit informace poskytované spotřebitelům a zaměstnavatelům o kvalifikacích odborníků týkající se služeb, které nabízejí. Evropský profesní průkaz by mohl čerpat z technologií 21. století pro rychlou komunikaci, a vytvořit tak mechanismus s konkrétním a na míru šitým účinkem podle modernizované směrnice o odborných kvalifikacích. Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI) by mohl umožnit mnohem rychlejší spolupráci mezi vydávajícím členským státem (země odjezdu odborníka) a přijímajícím členským státem (země, v níž se chce odborník usadit). Rychlejší spolupráce mezi těmito dvěma zeměmi by umožnila zavedení zrychleného postupu pro uznávání kvalifikací držitelů průkazu.

---

6 Další otázka se týká regulovaných povolání v námořním odvětví, kde Komise hodlá v roce 2012 zveřejnit sdělení o „modrém růstu", tj. udržitelném růstu v oblasti oceánů, moří a pobřeží. Komisi v této souvislosti zajímá, zda lze v tomto odvětví identifikovat specifické překážky při vzájemném uznávání kvalifikace.

7 Potíže spojené s uznáváním odborných kvalifikací představují jednu z překážek mobility odborníků v rámci EU, mezi ty další patří např. přenositelnost důchodových práv, jazykové bariéry atd.

8 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací, Úř. věst. L 225, 30.9.2005, s. 22.

9 Hodnocení vnitřního trhu, červenec 2010.

Spolupráce prostřednictvím IMI by rovněž měla podléhat lhůtám, které by měly členské státy v budoucnu dodržovat. A podobně by se dočasná mobilita pro odborníka, který je držitelem průkazu, mohla stát mnohem jednodušší: veškeré povinnosti týkající se uvádění údajů, které přijímající země může v současné země ukládat, by se staly bezpředmětnými, jelikož by všechny nezbytné informace byly uvedeny buď na průkazu samotném, nebo by byly k dispozici v zemi odjezdu, která průkaz vydala, a to prostřednictvím rychlé elektronické infrastruktury.

Zvýšení úlohy členského státu odjezdu

Podle stávajícího systému je přijímající členský stát zodpovědný za ověření kvalifikací migrujícího odborníka. To může odborníkovi, který například potřebuje předložit překlady různých dokladů, způsobit potíže. Kromě toho to může být pro příslušný orgán v přijímajícím členském státě, který nemusí být obeznámen se způsobem získávání kvalifikací v jiném členském státě, úkol náročný na zdroje. Evropský profesní průkaz vydaný příslušným orgánem v členském státě, ve kterém byla kvalifikace získána, by mohl pod podmínkou, že daný odborník je oprávněn k praxi, usnadnit tento proces tím, že by v rané fázi zvýšil úlohu členského státu odjezdu.

Při vydávání tohoto průkazu by příslušný orgán v členském státě odjezdu musel zkontrolovat, zda žadatelé mají správnou kvalifikaci a splňují všechny ostatní podmínky, které mohou být požadovány podle modernizované směrnice, například to, že jsou v daném státě usazeni v souladu se zákonem nebo že jsou jejich diplomy pravé. Tento orgán by rovněž uchovával doklady, které odůvodňují vydání průkazu, a podle potřeby by je dával k dispozici svému protějšku v přijímajícím členském státě. Kvůli zajištění vzájemné důvěry by průkaz nevydávaly žádné komerční subjekty. Pokud není dané povolání regulováno v členském státě odjezdu, bylo by na tomto členském státě, aby pověřil příslušný veřejný orgán vydáním průkazu (např. kontaktní místa[10] nebo střediska NARIC[11]).

V rámci tohoto systému by orgány v přijímajícím členském státě nemusely používat administrativní zdroje k ověřování všech informací, které již byly přezkoumány členským státem odjezdu. Ověření platnosti samotného průkazu by mohlo být dostačující k potvrzení toho, že jeho držitel může vykonávat dané povolání v hostitelském členském státě.

V této souvislosti by se dalo spoléhat na Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI) jako na „dokumentační oddělení“ pro spolupráci mezi příslušnými orgány. To by vyžadovalo, aby všechny příslušné orgány, které průkaz vydávají a ověřují, byly registrovány v IMI, což by jim umožnilo vzájemnou komunikaci v případě, že budou mít jakékoli otázky. Významná část příslušných orgánů v celé EU je již v tomto systému zaregistrována, u ostatních se očekává, že se zaregistrují do konce roku 2012.

Zvýšená úloha přijímajícího členského státu

Pokud odborník hodlá poskytovat služby dočasně, mohl by profesní průkaz nahradit administrativní doklady doprovázející předchozí ohlášení, které většina členských států vyžaduje na základě článku 7 směrnice. Stačil by e-mail, v němž by bylo uvedeno číslo průkazu odborníka. Držitel průkazu by dokonce mohl být úplně osvobozen od povinnosti

---

10 Článek 57 směrnice zavazuje členské státy k určení kontaktního místa, které má občanům a kontaktním místům v jiných členských státech poskytovat informace a napomáhat občanům při výkonu práv.

11 Národní informační střediska pro akademické uznávání (NARIC) pomáhají občanům s otázkami, které se týkají akademických kvalifikací. Více informací viz http://www.enic-naric.net/index.aspx?s=n&r=g&d=about#NARIC.

předchozího ohlášení, protože průkaz obsahující nezbytné informace by mohl postačovat. Místo toho, aby odborník zaslal ohlášení, by orgánům a příjemcům služeb v přijímajícím členském státu předložil průkaz. Dočasná mobilita by byla mnohem jednodušší a přitom by všechny nezbytné kontroly byly i nadále možné.

Podobné výhody by mohli získat odborníci, kteří usilují o automatické uznání svých kvalifikací na základě harmonizovaných minimálních požadavků na odbornou přípravu. Průkaz by mohl potvrzovat, že kvalifikace odborníka je v souladu s harmonizovanými minimálními požadavky na odbornou přípravu podle modernizované směrnice. To by mohl ověřit příslušný orgán vydání v době podání žádosti o průkaz v daném členském státě, v němž byl udělen doklad o předepsané kvalifikaci. Orgán v přijímajícím členském státě by již nemusel ověřovat kvalifikaci, a mohl by tudíž vydat rozhodnutí o uznání ve značně kratší lhůtě (např. ve lhůtě dvou týdnů namísto lhůty tří měsíců, kterou v současné době směrnice povoluje)[12].

Dokonce i v obecném systému, kde se kvalifikace kontrolují případ od případu, by tento průkaz mohl zjednodušit a urychlit postup uznávání, jelikož by počáteční ověření dokončil orgán, který průkaz vydal. Ve výsledku by se tyto postupy mohly zkrátit maximálně na dobu jednoho měsíce namísto současného maximálního období čtyř měsíců[13].

Profesní průkaz by mohl rovněž nabídnout výhody příjemcům služeb, zejména z hlediska průhlednosti. Odborníci by na základě předložení průkazu mohli nabídnout záruku, že jsou schopni vykonávat dané povolání. Kromě toho by mohlo dojít k založení systému, který by spotřebitelům a zaměstnavatelům umožňoval ověření platnosti průkazu (např. prostřednictvím přímých kontaktů s příslušným orgánem).

Práce řídící skupiny a pilotní případové studie

Evropský profesní průkaz by nebyl povinný. Zainteresovaní mobilní odborníci by měli mít možnost, ne však povinnost, o tento průkaz požádat. Komise již vytvořila řídící skupinu pro profesní průkaz pro vybrané strany, které projevily zájem. Sestává ze zástupců různých povolání, příslušných orgánů a odborových svazů. Skupina zahájila svou činnost na začátku ledna 2011 a očekává se, že do října letošního roku předloží konkrétní závěry. Skupina posuzuje přidanou hodnotu a možné právní dopady tohoto průkazu. Kromě toho zkoumala existující projekty týkající se profesních průkazů a také podobné nástroje, které mohou být užitečné v každodenním životě občanů (jako je evropský řidičský průkaz, evropský průkaz zdravotního pojištění nebo budoucí evropský znalostní pas). Skupina věnovala velkou pozornost výzvám plynoucím ze zavedení tohoto průkazu, včetně otázek jeho obsahu a formátu a také nejlepšího způsobu zajištění jeho spolehlivosti. Výsledky budou předloženy na fóru o jednotném trhu, které se bude konat ve dnech 3.–4. října v polském Krakově.

S ohledem na různé podmínky přístupu ke každému povolání a jeho výkonu považovala řídící skupina za užitečné vytvořit případové studie týkající se řady vybraných povolání: inženýrů, lékařů, zdravotních sester, fyzioterapeutů a turistických průvodců.

---

12 Zatímco posílená úloha vysílající země může vyžadovat zapojení administrativních zdrojů, tento přístup pravděpodobně sníží celkové břemeno, jelikož by pro vysílající zemi mělo být jednodušší ověřit kvalifikaci ve vlastní zemi a vlastním jazyce, což by snížilo náklady způsobené opakovaným ověřováním.

13 V tomto případě opět vysílající orgán stráví více času ověřováním informací. Celkový postup by však měl být kratší vzhledem k tomu, že vysílající orgán je tím nejpovolanějším k provádění těchto kontrol (jazykové důvody, kontrola platnosti administrativních dokladů atd.).

Dotaz 1: Máte nějaké připomínky k vlastní úloze příslušných orgánů v členském státě odjezdu a v přijímajícím členském státě?

Otázka 2: Souhlasíte s tím, že by profesní průkaz mohl mít tyto dopady podle záměrů držitele průkazu?

a) Držitel průkazu se dočasně stěhuje (dočasná mobilita):

- Možnost 1: díky průkazu by veškerá ohlášení, která mohou v současné době požadovat členské státy na základě článku 7 směrnice, byla zbytečná.

- Možnost 2: režim ohlašování se zachová, ale průkaz by bylo možné předkládat místo všech průvodních dokladů.

b) Držitel průkazu usiluje o automatické uznání své kvalifikace: předložení průkazu by zrychlilo postup uznávání (přijímající členský stát by měl rozhodnout ve lhůtě dvou týdnů namísto tří měsíců).

c) Držitel průkazu usiluje o uznání své kvalifikace, která nepodléhá automatickému uznání (obecný systém): předložení průkazu by zrychlilo postup uznávání (přijímající členský stát by musel rozhodnout ve lhůtě dvou týdnů namísto tří měsíců).

2.2. Zaměření na hospodářské činnosti: zásada částečného přístupu

Odborníci mohou mít potíže s uznáním své kvalifikace, pokud se rozsah ekonomických činností vykonávaných v rámci povolání liší mezi jejich domovským členským státem a členským státem, ve kterém se chtějí usadit. Jedná se například o povolání „instruktora snowboardingu“, které v některých členských státech existuje jako samostatné povolání, v jiných však nikoli, jelikož v nich snowboarding vyučují instruktoři lyžování.

Někdy jsou rozdíly v rozsahu ekonomické činnosti daného povolání ve dvou členských státech tak velké, že by odborníci museli absolvovat úplný program vzdělávání a odborné přípravy v hostitelském členském státě, aby vyrovnali rozdíly v odpovídajících požadavcích na kvalifikaci, jak je tomu v příkladu uvedeném výše. Při posuzování této záležitosti Soudní dvůr rozvinul zásadu částečného přístupu[14]. Soudní dvůr byl toho názoru, že členské státy musejí za určitých podmínek umožnit na žádost daného odborníka částečný přístup k povolání. Podle judikatury Soudního dvora by však ochrana příjemců služeb a spotřebitelů obecně mohla odůvodnit přiměřený zásah do svobody usazování a svobody poskytování služeb, pokud jsou taková opatření nezbytná a přiměřená pro dosažení cíle.

Začlenění této zásady do směrnice by rozšířilo záruky nabízené odborníkům, jako jsou například lhůty, ve kterých musejí členské státy vydat rozhodnutí o uznání, a také odborníkům, kteří splňují podmínky pro částečný přístup.

Modernizovaná směrnice by rovněž mohla potvrdit kritéria, podle kterých by tato zásada měla platit („přístup založený na kritériích“) ve shodě s právní vědou. Podle Soudního dvora se zásada částečného přístupu uplatňuje tam, kde je možné objektivně oddělit ekonomickou činnost, kterou si odborník přeje vykonávat v hostitelském členském státě, od zbytku činností zahrnutých do daného povolání v uvedeném členském státě. Jedním z rozhodujících kritérií je, zda tato ekonomická činnost může být vykonávána nezávisle nebo samostatně v členském státě, ve kterém byla odborná kvalifikace získána. Například inženýr, který se specializuje na

[14] Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, věc C- 330/03 ze dne 19. ledna 2006, *Sb. rozh. 2006, s. I-801.*

hydrauliku v jednom členském státě a který chce pracovat v členském státě, kde jeho činnosti provádějí obecněji kvalifikovaní inženýři zabývající se také silnicemi, kanály a přístavy, by mohl získat částečný přístup k danému povolání v hostitelském členském státě. Byl by oprávněn vykonávat pouze činnosti týkající se hydrauliky.

Mohou existovat výjimky z této zásady, vedou-li k tomu převažující důvody obecného zájmu, které jsou vhodné k dosažení cíle v podobě obecného zájmu, přičemž se nemůže zajít za hranice nezbytně nutného k jeho dosažení.

Otázka 3: Souhlasíte s tím, že by vložení zásady částečného přístupu a specifických kritérií pro její uplatňování do směrnice přineslo významné výhody? (Prosím uveďte konkrétní důvody pro každou odchylku od této zásady.)

2.3. Reorganizace společných platforem

V dnešní době požívá výhody automatického uznávání pouze omezený počet odborníků. Mnohá povolání podle „obecného systému“ usilují o podobný mechanismus, který by usnadnil mobilitu. Článek 15 směrnice nabízí možnost přijetí společných platforem. Cílem těchto platforem je, aby se vyrovnávací opatření (zkouška způsobilosti nebo adaptační období) stala nadbytečnými. Nejedná se o nástroj pro automatické uznávání kvalifikací. Proto také dosud nebyla vytvořena žádná společná platforma pro vyrovnávací opatření, přičemž existuje široká shoda v tom, že neexistuje žádný základ, z něhož by mohl vycházet další pokrok. Současná koncepce společných platforem je neúspěchem. V budoucnu by měla být obecnější, aby otevřela cestu k automatickému uznávání.

Komise chce reagovat na požadavek jednodušší mobility tím, že umožní hladší průběh uznávání. Díky novému přístupu ke společným platformám by tohoto cíle bylo možné dosáhnout. Platformy by mohly fungovat do velké míry stejným způsobem jako systém automatického uznávání pro lékaře, zubní lékaře, zdravotní sestry, porodní asistentky, farmaceuty, veterinární lékaře a architekty, aniž by ovšem byla nutná účast všech členských států nebo dokonce tolika členských států, jak se v současné době předpokládá podle článku 15. Hranici by bylo možné snížit na jednu třetinu všech členským států (tj. devět z dvaceti sedmi) namísto dvou třetin, aby se zlepšila šance na vytváření společných platforem. Kromě toho by bylo jasné, že se kterýkoli nezúčastněný členský stát může k dané společné platformě později svobodně připojit.

Každá nová platforma by podléhala zkoušce na vnitřním trhu. Tím by se zajistila přiměřenost dohodnutých podmínek a to, že společná platforma neobsahuje nadměrné množství podrobných údajů, kvůli nimž by se stala překážkou mobility odborníků z nezúčastněných členských států, kteří chtějí vykonávat své právo volného pohybu v jednotném trhu. Zkoušku na vnitřním trhu by mohla provádět zainteresovaná profesní sdružení, přičemž by mohla pomoci objasnit především to, zda by odborné zkušenosti umožnily odborníkovi pocházejícímu z nezúčastněného členského státu vykonávat povolání v jedné ze zúčastněných zemí.

Na závěr by podporu společným platformám měly poskytovat nejenom profesní organizace, ale v druhé fázi také nejméně devět členských států. Na základě návrhu profesního sdružení a za nezbytné podpory dostatečného počtu členských států by Komise konečně mohla schválit společnou platformu prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci, jehož rámec by mohl být stanoven v modernizované směrnici. Jedním z příkladů pokračující práce na společné platformě je společná platforma pro instruktory lyžování.

Otázka 4: Podporujete snížení současného prahu v podobě dvou třetin členských států na jednu třetinu (tj. na devět z dvaceti sedmi členských států) jako podmínku pro vytvoření společné platformy? Souhlasíte, že existuje potřeba zkoušky na vnitřním trhu (na základě zásady proporcionality), aby se zajistilo, že společná platforma není překážkou pro poskytovatele služeb z nezúčastněných členských států? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro a proti tomuto přístupu.)

2.4. Odborné kvalifikace v regulovaných povoláních

Akt o jednotném trhu ustanovuje další přezkum rezerv činností s odbornými kvalifikacemi. Požaduje rovněž přezkum rozsahu regulovaných povolání. Dvacet sedm členských států dnes reguluje přibližně čtyři tisíce sedm set povolání na základě odborné kvalifikace. Tato povolání je možné seskupit zhruba do osmi stovek různých kategorií. Směrnice o odborných kvalifikacích v současné době nabízí mechanismus vzájemného uznávání, který pro většinu z nich celkově funguje. Ačkoliv mohou členské státy u přístupu k některým profesím svobodně rozhodovat o požadavcích na kvalifikaci a využívat jich jako vhodného nástroje pro dosažení cílů veřejné politiky v souvislosti s danou hospodářskou činností, např. potřeba zajistit její bezpečnost, v některých případech mohou být kvalifikační požadavky pro dosažení cílů veřejné politiky nepřiměřené či zbytečné a mohly by způsobovat překážky ve svobodě pohybu občanů EU. Mohou existovat případy, kdy občan EU, který již provádí ekonomickou činnost ve svém členském státě původu, čelí neoprávněnému a nepřiměřenému požadavku na kvalifikaci v přijímajícím členském státě na takové úrovni či v takovém rozsahu, že není schopen překonat potíže pomocí zkoušky nebo stupně (takzvaných vyrovnávacích opatření), jak se předpokládá ve směrnici o odborných kvalifikacích, ani nemůže požádat o částečný přístup podle judikatury Soudního dvora (další informace o částečném přístupu viz oddíl 2.2). Občan by tudíž neměl jinou možnost než absolvovat celou nezbytnou odbornou přípravu, aby v uvedeném hostitelském členském státě získal domácí kvalifikaci.

Otázka 5: Znáte nějaká regulovaná povolání, ve kterých by se občané EU mohli skutečně ocitnout v takových situacích? Prosím vysvětlete, o jaké povolání a kvalifikaci se jedná, a uveďte důvody, proč by tyto situace nebyly ospravedlnitelné.

3. NAVÁZÁNÍ NA ÚSPĚCHY

3.1. Přístup k informacím a elektronická správa

Odborníci, kteří chtějí pracovat v jiném členském státě, musejí znát a chápat pravidla, která pro ně platí. Hodnocení směrnice, zejména veřejná konzultace na začátku roku 2011, odhalilo, že to pro mnohé zainteresované strany představuje velký problém. Respondenti poukázali zejména na nejasnost v tom, který orgán má na starosti uznávání jejich odborné kvalifikace a jaké doklady by se měly předkládat. Nedostatečné informace o tom, jaké doklady se mají předkládat a komu, často brání dosažení cíle získat rychlé rozhodnutí hostitelského členského státu.

S tím souvisí další problematika, která se týká účinnějšího a vhodnějšího způsobu vyplňování žádosti o uznání odborné kvalifikace a získání rozhodnutí o uznání prostřednictvím internetových stránek elektronické správy.

Modernizovaná směrnice by mohla stanovit, že každý členský stát zprovozní ústřední on-line místo přístupu s úplnými informace o příslušných orgánech a požadavcích na doklady za účelem uznání odborných kvalifikací pro všechny odborníky bez ohledu na jejich povolání

nebo region, v němž ho hodlají vykonávat. To by také byla odpověď na první výzvu. Bude-li předem zcela jasné, jaké doklady se mají předkládat, přinese to odborníkům větší průhlednost a zabrání se situacím, ve kterých příslušné orgány neučiní formální rozhodnutí z toho důvodu, že nebyly předloženy všechny doklady migrujícího odborníka (viz čl. 51 odst. 2 směrnice).

Další krok, který naváže na ústřední místa přístupu, by mohl spočívat v tom, že se odborníkům nabídne možnost provést veškeré postupy vztahující se k uznání kvalifikací on-line, což by také bylo odpovědí na druhou výzvu.

Jak by tato řešení mohla fungovat, aby reagovala na výše uvedené výzvy v praxi? První možností by mohlo být využití národních kontaktních míst podle článku 57 směrnice, která již informují a pomáhají odborníkům usilujícím o uznání své kvalifikace. V současné době jejich úkoly spočívají především v písemném nebo telefonickém poskytování rad spíše než v aktivním zajišťování přístupu k informacím o požadovaných dokladech a příslušném orgánu pro občany EU, kteří se zajímají o profesní mobilitu. V budoucnu by národní kontaktní místa rovněž mohla zorganizovat ústřední místo přístupu k informacím a koordinovat s příslušnými orgány zařízení elektronické správy umožňující provedení všech formalit on-line.

Další možností by bylo navázat na jednotná kontaktní místa podle směrnice o službách[15]. Má se jednat o plně zaopatřené portály elektronické správy, které umožňují poskytovatelům služeb snadné získání všech náležitých informací vztahující se k jejich činnostem on-line (nařízení, postupy, lhůty). Kromě toho jednotná kontaktní místa umožňují poskytovatelům služeb elektronické vyplnění všech správních postupů nezbytných pro přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon, včetně postupů pro uznání kvalifikací, které jsou rozhodující pro zkrácení postupů a snížení zátěže spojené s administrativními formalitami. V současné době jsou jednotná kontaktní místa otevřena poskytovatelům služeb (včetně jejich vyslaných zaměstnanců a samostatně výdělečně činných odborníků) zahrnutých do směrnice o službách[16], ale jejich oblast působnosti by bylo možné rozšířit, pokud bude daný členský stát považovat za vhodné, aby zahrnovala všechny odborné činnosti, a tedy nejenom ty, na něž se vztahuje směrnice o službách. V tomtéž smyslu by členské státy mohly navázat na zkušenosti s jednotnými kontaktními místy tím, že dále rozvinou možnosti on-line, které by zjednodušily a zrychlily postupy pro uznávání kvalifikací pro všechny odborníky a přitom respektovaly právní předpisy EU o ochraně údajů, zejména směrnici 95/46/ES[17].

A konečně by kvůli vytvoření součinnosti bylo důležité zajistit úzkou spolupráci mezi zařízeními elektronické správy členských států a portálem Vaše Evropa, který se hodlá stát jednotným vstupním bodem pro všechny užitečné informace o právech EU[18] a výzvy spojené s jejich uplatňováním.

Otázka 6: Podpořili byste povinnost členských států zajistit, aby informace o příslušných orgánech a dokladech požadovaných k uznání odborné kvalifikace byly dostupné prostřednictvím ústředního on-line místa přístupu v každém členském státě? Podpořili byste

---

15 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu, Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36.

16 Viz pracovní dokument útvarů Komise o provedení a provádění směrnice, SEK(2010) 1292, 22.10.2010.

17 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.

18 Portál Vaše Evropa (europa.eu/youreurope) vytvořila Komise ve spolupráci s členskými státy. Redakční rada portálu Vaše Evropa, která je složena ze zástupců členských států, musí zajistit, aby příslušné informace na vnitrostátní úrovni byly dostupné prostřednictvím portálu Vaše Evropa a aby mezi portálem Vaše Evropa a vnitrostátními informačními portály existovalo náležité propojení.

povinnost umožnit provedení postupů uznávání on-line pro všechny odborníky? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu).

3.2. Dočasná mobilita

V roce 2005 byl zaveden nový režim pro usnadnění dočasného poskytování služeb. Podle tohoto nového režimu pro odborníka, který si přeje poskytovat služby dočasně a přitom chce zachovat usazení v domovském členském státě, neexistuje žádná povinnost podrobit se formálním postupům uznávání v hostitelském členském státě. Členské státy mohou pouze požadovat předchozí ohlášení doprovázené několika doklady, které je v případě potřeby nutno zaslat příslušnému orgánu. Významná část členských států tuto možnost značně využívá.

Důležitou otázku představuje řešení situací, kdy se odborník z neregulujícího členského státu dočasně přestěhuje do členského státu, kde se dané povolání reguluje. V těchto případech je nový režim otevřen pouze těm, kteří mohou prokázat dvouletou odbornou praxi nebo poskytnout důkaz o tom, že absolvovali „regulované vzdělání a odbornou přípravu“. Některé zainteresované strany požadují větší možnosti volby pro spotřebitele, čehož by se dalo dosáhnout rozšířením oblasti působnosti jednoduššího režimu. Jiní se obávají zneužití, jako je například „volba příslušnosti“. Modernizace by měla přinést tu správnou rovnováhu mezi těmito legitimními postoji.

3.2.1. Spotřebitelé překračující hranice

Pravidlo dvou let (čl. 5 odst. 1 směrnice) je obecně přijímáno, protože chrání spotřebitele v členských státech, v nichž je povolání regulováno. Toto pravidlo však může být nepřiměřené v případech, kdy spotřebitelé cestují ze své země původu do jiného členského státu a zvolí si odborníka ne v členském státu, do něhož přijeli, nýbrž ve svém domovském členském státu, například když si skupina turistů zvolí průvodce v zemi, ze které odjíždí. V takovém případě nemá dotyčný odborník žádný kontakt s místními spotřebiteli v hostitelském členském státu. Následkem toho nelze požadavek předchozího ohlášení a dvouletou předchozí odbornou praxi zdůvodnit ochranou spotřebitele. Ohled na volbu spotřebitele by měl převážit strach z „volby příslušnosti“, která se v těchto situacích nezdá důležitá[19]. Volba spotřebitele by byla omezena pouze tehdy, pokud veřejné zdraví nebo rizika spojená s bezpečností spotřebitelů jsou již důvodem pro předběžnou kontrolu kvalifikací (v souladu s čl. 7 odst. 4 současné směrnice).

Otázka 7: Souhlasíte s tím, že požadavek dvouleté odborné praxe v případě odborníka, který pochází z neregulujícího členského státu, by měl být zrušen v případě spotřebitelů, kteří překračují hranice a nezvolí si místního odborníka v hostitelském členském státu? Měl by být hostitelský členský stát oprávněn požadovat v tomto případě předchozí ohlášení? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.)

3.2.2. Otázka „regulovaného vzdělávání a odborné přípravy“

Odborníci, kteří dokončí „regulované vzdělávání“ jsou rovněž osvobozeni od požadavku dvouleté odborné praxe. Směrnice definuje „regulované vzdělávání“ poněkud omezujícím způsobem jako vzdělávání, které obnáší odbornou přípravu speciálně zaměřenou na výkon daného povolání s odkazem na konkrétní případy uvedené v příloze III směrnice.

---

[19] V ideálním případě by tito odborníci měli Evropský profesní průkaz.

Svět vzdělávání se však mění a směrnice musí držet krok s těmito změnami. Za účelem zvýšení zaměstnatelnosti z pohledu celoživotního učení se politiky vzdělávání a odborné přípravy stále ve větší míře zaměřují na rozvíjení obecných „přenosných“ dovedností (např. komunikace, management) vedle konkrétních dovedností vztahujících se k danému povolání (technické dovednosti). V této souvislosti se nemusí zdát oprávněné omezit pojem regulovaného vzdělávání a odborné přípravy na vzdělávání a přípravu, které jsou speciálně zaměřeny na určité povolání (viz čl. 3 písm. i) a e) směrnice). Pojem regulovaného povolání by se mohl rozšířit, aby zahrnoval veškeré vzdělávání a odbornou přípravu uznanou daným členským státem a týkající se daného povolání. Europass – dodatek k diplomu[20] nebo Europass – dodatek k osvědčení[21]by mohly používat vzdělávací ústavy k poskytování informací o obsahu a cílech příslušných programů. Pokud by došlo k revidování definice regulovaného vzdělávání a odborné přípravy, náležitě vzdělaní odborníci by ve velkém počtu mohli mít prospěch z méně přísného režimu dočasné mobility. Členské státy by zároveň byly oprávněny k tomu, aby i nadále požadovaly každoroční předchozí ohlášení podle modernizované směrnice (s výjimkou případů, kdy je to kvůli profesnímu průkazu zbytečné).

Otázka 8: Souhlasíte s tím, že by pojem „regulované vzdělávání a odborná příprava“ mohl zahrnovat veškerou odbornou přípravu uznanou členským státem, která se vztahuje k danému povolání, a tedy nejenom odbornou přípravu, která je výslovně zaměřena na konkrétní povolání? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.)

3.3. Zpřístupnění obecného systému

3.3.1. Úrovně kvalifikace

Článek 11 směrnice určuje pět úrovní kvalifikace, které jsou založeny na druhu a době trvání odborné přípravy. Pokud odborník žádá o uznání kvalifikace na povolání podle obecného systému, musí příslušný orgán použít tyto úrovně, aby rozhodl, zda je směrnice pro žadatele prospěšná. Pokud existuje rozdíl dvou nebo více úrovní mezi kvalifikací odborníků a kvalifikací požadovanou v hostitelském členském státě, směrnice se v současné době neuplatňuje.

Úrovně definované v článku 11 se mohou překrývat s osmi úrovněmi evropského rámce kvalifikací (EQF), který je založen na „výstupech z učení“, jakmile dojde k jeho provedení v roce 2012[22]. V důsledku koexistence dvou klasifikačních systémů vzniká riziko, že u příslušných orgánů a jiných zúčastněných stran může dojít k nedorozumění. Studie, kterou zadalo GŘ pro vnitřní trh a služby, nyní rovněž posuzuje výhody a omezení těchto různých systémů roztřídění za účelem uznávání. Výsledky této studie budou známy na podzim.

Možnou cestou vpřed by bylo vyhnout se jakékoli klasifikaci kvalifikací, která vyjímá určité

---

[20] Europass – dodatek k diplomu se vydává absolventům institucí vysokoškolského vzdělávání společně s jejich titulem nebo diplomem. Přispívá k zajištění toho, aby se vysokoškolským kvalifikacím snadněji rozumělo, zejména mimo zemi jejich udělení. Viz http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernav/InformationOn/EuropassDiplomaSupplement.csp;jsessionid=43770C133C7D2B78EA4522BF5ABFF581.wpc1

[21] Europass – dodatek k osvědčení se dává lidem, kteří jsou držiteli osvědčení o odborném vzdělání a přípravě; doplňuje informace, které jsou již obsaženy v úředním osvědčení a činí je srozumitelnějšími, zejména pro zaměstnavatele nebo instituce mimo vydávající stát. Více informací viz http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernav/InformationOn/EuropassCertificateSupplement.csp;jsessionid=43770C133C7D2B78EA4522BF5ABFF581.wpc1

[22] „Zprávy o zkušenostech“ a reakce na veřejnou konzultaci naznačují, že na používání systému na základě těchto předem vymezených úrovní se pohlíží jako na příliš složité.

odborníky z oblasti působnosti směrnice. Možným řešením by mohlo být vynechání úrovní kvalifikací v článku 11 (i v příloze II, která je s článkem 11 spojena). To by znamenalo, že příslušné orgány by již nerozhodovaly o způsobilosti žadatele podle předem vymezených úrovní kvalifikace, ale zaměřily by se na určení podstatných rozdílů v odborné přípravě, aby mohly rozhodnout, zda jsou nutná vyrovnávací opatření. V důsledku toho by příslušné orgány již nemusely zamítat žádosti o uznání z důvodu rozdílu v úrovni kvalifikací, jako je tomu například mezi vysokoškolským diplomem a středoškolským vzděláním. Ani by nemusely vyjímat odborníky z uznávání kvalifikací na základě odborné praxe potvrzené členským státem (jak je nyní stanoveno v čl. 11 písm. a) směrnice). Zrušení takových klasifikací by členským státům rovněž ponechalo více prostoru.

Otázka 9: Podpořili byste vynechání klasifikace uvedené v článku (včetně přílohy II)? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu).

3.3.2. Vyrovnávací opatření

Zrušení článku 11 představuje riziko v podobě většího počtu vyrovnávacích opatření. Pokud by byl článek 11 zrušen, možnou alternativou by bylo nové nastavení systému vyrovnávacích opatření ve čtyřech krocích:

1) Ustanovení čl. 14 odst. 1 směrnice vymezují podmínky, podle kterých může hostitelský členský stát uložit vyrovnávací opatření. Jedna z těchto podmínek se vztahuje k době trvání odborné přípravy. Samotný rozdíl v době trvání odborné přípravy v délce nejméně jednoho roku je v současné době zdůvodněním vyrovnávacích opatření. Je otázkou, zda jsou ustanovení čl. 14 odst. 1 směrnice stále oprávněná.
2) Ustanovení čl. 13 odst. 2 směrnice vyžaduje, aby odborníci měli nejméně dva roky odborné praxe, jestliže jejich povolání není regulováno v jejich domovském státě. Nesplní-li tento požadavek, nemohou v současné době těžit z „obecného systému“. Neexistuje žádný důvod, proč by odborníci s menší odbornou praxí měli být vyňati. Hostitelský členský stát by v každém případě potřeboval posoudit jejich stávající kvalifikaci, včetně jejich odborné praxe. Pokud se kvalifikace podstatně liší od požadavků platných vnitrostátně, hostitelský členský stát by mohl uložit příslušná vyrovnávací opatření. Ustanovení čl. 13 odst. 2 směrnice by se podle toho zrušilo.
3) Komise obdržela mnoho stížností od občanů na příslušné orgány, které ukládají neúměrná vyrovnávací opatření. Pokud už modernizovaná směrnice nebude obsahovat klasifikaci, mohla by v ní být zavedena nová záruka na ochranu občanů EU před libovolnými vyrovnávacími opatřeními. Když příslušný orgán v hostitelském státě uloží žadateli vyrovnávací opatření, potom by mohl v hostitelském členském státě explicitně zdůvodnit své rozhodnutí týkající se:

a) podstatného rozdílu mezi odbornou přípravou žadatele a přípravou požadovanou v hostitelském členském státě (konkrétně, které prvky odborné přípravy požadované v hostitelském členském státě jsou nedostatečně zahrnuty do přípravy žadatele a proč jsou považovány za „podstatné rozdíly“)

b) proč tyto podstatné rozdíly brání odborníkovi ve výkonu jeho povolání nebo výkonu povolání v hostitelském členském státě.

4) A konečně by se kvůli snazšímu provádění vyrovnávacích opatření mohla stát závaznými základní ustanovení kodexu chování pro vnitrostátní správní praxi zahrnutá do směrnice[23]

[23] Viz: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/future/cocon_en.pdf.

(například požadavek, aby příslušné orgány nabízely zkoušky způsobilosti nejméně dvakrát za rok).

Otázka 10: Pokud se článek 11 směrnice zruší, měly by se v modernizované směrnici použít čtyři výše popsané kroky? Nejste-li pro použití všech čtyř kroků, byl by pro vás kterýkoli z nich přijatelný? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti všem nebo každému uvedenému kroku.)

3.3.3. Částečně kvalifikovaní odborníci

Směrnice usnadňuje mobilitu plně kvalifikovaných odborníků. V současné době se nevztahuje na osoby, které ukončily svá studia, ale nejsou ještě plně kvalifikované pro nezávislý výkon svého povolání. Stále více lidí si však přeje a mělo by být schopno využívat vnitřní trh tak, že si dodělají placenou praxi pod dohledem v zahraničí. Soudní dvůr ve věci *Morgenbesser*[24] objasnil, že pravidla Smlouvy týkající se volného pohybu se na tyto případy vztahují a že členské státy nemohou v zásadě bránit lidem v provádění placené praxe pod dohledem, nabízí-li tuto možnost svým vlastním státním příslušníkům. Členské státy musejí porovnat kvalifikaci žadatele s kvalifikací požadovanou na vnitrostátní úrovni, aby posoudily, zda jsou přinejmenším rovnocenné, když ne totožné.

V souladu s judikaturou ve věci *Morgenbesser* by se v modernizované směrnici mohly potvrdit dvě zásady. Procedurální záruky směrnice by se mohly rozšířit i na absolventy vysokých škol, kteří chtějí strávit určité období v zahraničí a získat tam placenou praktickou zkušenost v daném povolání pod dohledem za předpokladu, že se praxe pod dohledem nabízí státním příslušníkům hostitelského členského státu. To se týká zejména lhůt příslušných orgánů na rozhodnutí, ale také povinnosti potvrdit příjem žádosti v určitém časovém rámci a informovat žadatele o všech dokladech, které chybí. Směrnice by zároveň mohla dát jasně najevo, že země původu nemůže ze zásady odmítnout uznání stáže pouze z toho důvodu, že se uskutečnila v zahraničí. V této souvislosti by se rovněž mohly uplatňovat procedurální záruky směrnice.

Otázka 11: Podpořili byste rozšíření výhod směrnice na absolventy vysokých škol, kteří chtějí strávit určité období v zahraničí a získat tam placenou praktickou zkušenost v daném povolání pod dohledem? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.)

3.4. Využití potenciálu IMI

3.4.1. Povinné využití IMI pro všechny odborníky

Ke spolupráci mezi členskými státy prostřednictvím IMI již každodenně dochází. Pro příslušné orgány a odborníky, jejichž činnosti jsou vyňaty ze směrnice o službách, to však není povinné. Zpětná vazba od příslušných orgánů ve zprávách o zkušenostech z roku 2010 a veřejné konzultace ukázaly, že existuje široká podpora povinného využívání tohoto systému i tam, kde se to netýká jen povolání zahrnutých do směrnice o službách. Možným řešením v souvislosti s modernizací směrnice by mohlo být zajištění toho, aby všechny příslušné orgány odpověděly prostřednictvím IMI na dotazy svých protějšků v jiných členských státech[25].

---

[24] Soudní dvůr dne 13. listopadu 2003, věc C-313/01, Morgenbesser, Sb. rozh., s. I–13467. (Tento rozsudek byl potvrzen rozsudkem Soudního dvora ve věci C-345/08, Peśla v. Justizministerium Mecklenburg-Vorpommern.)

[25] Tam, kde tato spolupráce obnáší zpracování osobních údajů, je nezbytné dodržovat příslušné právní předpisy EU, jak je uvedeno v čl. 56 odst. 2 směrnice o odborných kvalifikacích a zejména ve směrnici Evropského parlamentu

3.4.2. Výstražný mechanismus pro zdravotnická povolání

Důležitější je, že by se mohla zavést aktivnější forma spolupráce. U povolání zahrnutých do směrnice o službách již existuje výstražný mechanismus, který za určitých podmínek umožňuje vzájemnou informovanost příslušných orgánů o všech činnostech poskytování služeb, které by mohly způsobit vážné poškození zdraví nebo bezpečnosti osob nebo životního prostředí. Následkem toho jsou činnosti mistrů řemesel v současné době zahrnuty do tohoto výstražného mechanismu, ne však činnosti zdravotnických odborníků, kteří nespadají do oblasti působnosti směrnice o službách.

Které řešení je pro zdravotnické odborníky nejlepší? **První možností** by bylo uplatnit stejný výstražný mechanismus, který se vztahuje na povolání zahrnutá do směrnice o službách, u zdravotnických odborníků: výstraha by se tak omezila na okolnosti, kdy existuje jasný důkaz, že zdravotnický odborník migruje do jiného členského státu, ačkoli podléhá sankcím, které mu brání ve výkonu jeho povolání v členském státě původu. Výstraha by se omezovala na konkrétní členské státy, v nichž existuje dostatečná pravděpodobnost výskytu rizika nebo poškození, což znamená zvážení všech činitelů, které by mohly svědčit o tom, že daný odborník bude pravděpodobně činný v jiných členských státech. **Další možností**, která by pacienty chránila mnohem účinněji, by bylo zavedení požadavku, aby všechny členské státy byly upozorněny, jakmile migrující zdravotnický odborník ztratí právo vykonávat praxi kvůli sankcím v členském státě. Každé opatření učiněné v tomto ohledu by mělo být ve shodě s Chartou základních práv, zejména s ochranou osobních údajů a právem na účinný opravný prostředek.

Otázka 12: Kterou ze dvou možností pro zavedení výstražného mechanismu pro zdravotnické odborníky v rámci systému IMI upřednostňujete?

Možnost 1: Rozšíření výstražného mechanismu podle směrnice o službách na všechny odborníky včetně zdravotnických odborníků? Iniciující členský stát by rozhodl o tom, kterým dalším členským státům by byla výstraha určena.)

Možnost 2: Zavedení obecnější a přísnější výstražné povinnosti pro členské státy tak, aby neprodleně uvědomily všechny ostatní členské státy, pokud zdravotnický odborník již déle nemůže vykonávat praxi kvůli disciplinárnímu postihu? Iniciující členský stát by měl za povinnost určit každou výstrahu všem členským státům.)

3.5. Jazykové požadavky

Podle článku 53 směrnice musejí mít odborníci jazykové znalosti nezbytné k výkonu svých činností v hostitelském členském státě. V této souvislosti musejí brát členské státy náležitý ohled na zásadu proporcionality, která vylučuje systematické jazykové zkoušky. Zkoušení jazykových znalostí občanů EU, kteří se zajímají o profesní mobilitu, případ od případu může představovat legitimní způsob zaručení zájmů spotřebitelů a pacientů. Systematické jazykové zkoušení se však může stát prostředkem nespravedlivého bránění zahraničním odborníků v jejich právu na výkon odborné činnosti, pokud se uplatňuje nepřiměřeně. Hlavní odpovědnost za zajištění toho, aby daná osoba získala všechny nezbytné odborné jazykové dovednosti, spočívá na zaměstnavatelích.

Veřejná debata o jazykových požadavcích na zdravotnické odborníky probíhá v několika členských státech. Význam otázky jazykových dovedností zdravotnických odborníků narůstá

---

a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.

s tím, jak se zvyšuje migrace zdravotnických odborníků, přičemž je obzvláště naléhavá v případě zdravotnických odborníků využívajících automatického uznání, kteří přicházejí do přímého styku s pacienty. Měli by podléhat jazykovým zkouškám? Pokud ano, v jaké fázi?

- Jednou možností by bylo vyjasnit kodex chování[26], což by přispělo k jeho budoucímu přepracování.

- Jinou možností by bylo zavedení pravidla ve směrnici, které by se vztahovalo pouze na zdravotnické odborníky s přímým stykem s pacienty. Toto ustanovení by umožňovalo jednorázovou kontrolu nezbytných jazykových dovedností ještě předtím, než se zdravotnický odborník dostane poprvé do přímého styku s pacienty.

Otázka 13: Kterou ze dvou možností popsaných výše upřednostňujete?

Možnost 1: Vyjasnění stávajících pravidel v kodexu chování;

Možnost 2: Pozměnění samotné směrnice, pokud jde o zdravotnické odborníky, kteří mají přímý styk s pacienty a těží z automatického uznání.

4. MODERNIZACE AUTOMATICKÉHO UZNÁVÁNÍ

4.1. Třífázový přístup k modernizaci

Směrnice o odborných kvalifikacích stanoví řadu harmonizovaných minimálních podmínek pro odbornou přípravu lékařů, zubních lékařů, zdravotních sester odpovědných za všeobecnou péči, porodních asistentek, farmaceutů, veterinárních lékařů a architektů. Tyto minimální požadavky na odbornou přípravu byly po mnoho let základem pro automatické uznávání. Na systém automatického uznávání u těchto povolání se obecně pohlíží jako na úspěch. Některé ze samotných podmínek odborné přípravy jsou však až třicet let staré a mnohé zainteresované strany požadují modernizaci směrnice. Modernizovaná směrnice by měla zachovat základní zásady automatického uznávání, které by představovaly výchozí bod, s pružným mechanismem pro aktualizaci specifických požadavků na odbornou přípravu. Tento mechanismus by se poté dal využít k postupnému začlenění probíhajících vzdělávacích reforem do režimu automatického uznávání. Zároveň se při modernizaci musí brát ohled na trvalý vědecký a technický pokrok. Modernizace by se proto mohlo dosáhnout ve třech fázích:

V první fázi by se mohla pozměnit samotná směrnice, aby vyjasnila a upravila základy požadavků na odbornou přípravu, například aby jasně vymezila minimální období na odbornou přípravu a posílila opatření, která podporují kvalitu služeb nabízených odborníky. Kromě toho je nezbytné pozměnit institucionální rámec, který by nahradil současný systém projednávání ve výborech, a to buď prováděcími akty, nebo akty v přenesené pravomoci[27]. Rada ministrů a Evropský parlament by ve shodě se Smlouvou o fungování Evropské unie

---

26 Členské státy mohou v současné době kontrolovat, zda mají odborníci jazykové znalosti nezbytné pro výkon své činností, ale musejí tak činit přiměřeným způsobem. To znamená, že zahraniční odborníky nemohou systematicky podrobovat jazykovým zkouškám. Odborníci by měli být schopni prokázat své jazykové znalosti jinými prostředky (např. diplomem získaným v příslušném jazyce, odbornou praxí v dané zemi, jazykovým osvědčením atd.). To znamená, že úroveň požadovaných jazykových znalostí se liší podle druhu činnosti a rámce, ve kterém bude prováděna. Kromě toho se jazyková kontrola může provádět pouze po ukončení postupu uznávání a nemůže být důvodem pro zamítnutí uznání odborné kvalifikace jako takové.

27 Viz články 290 a 291 Smlouvy

mohly – v ideálním případě – rozhodnout o těchto změnách na základě návrhu Komise, který by předložila před koncem roku 2011. Akt o jednotném trhu ze dne 13. dubna uvádí, že politické dohody o této fázi je možné dosáhnout do konce roku 2012.

Ve druhé fázi by se rámec nově zavedených prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci použil nejen k aktualizaci stávajících subjektů odborné přípravy pro dotyčné odborníky, ale také v případě potřeby k vytvoření souboru pravomocí. (V tomto ohledu by se mělo poznamenat, že Komise má již pravomoc jednat podle stávajícího postupu projednávání ve výborech.) Změny v těchto oblastech by vyžadovaly zapojení příslušných orgánů shora. Tyto orgány již započaly s vytvářením sítí, aby získaly odborné znalosti a úspěšně pomohly Komisi s hodnocením současné směrnice v roce 2010. Tato druhá fáze by začala v roce 2013 a mohla by být dokončena v roce 2014.

A konečně **ve třetí fázi** by se dále podle potřeby mohly harmonizovat minimální požadavky na odbornou přípravu, například tím, že by došlo k posunu od systému počtu hodin odborné přípravy k využití evropského systému přenosu a akumulace kreditů (ECTS)[28] ve všech členských státech, aby se v budoucnu usnadnilo automatické uznávání. Probíhající externí studie o dopadu vzdělávacích reforem[29] vyhodnotí potenciální výhody používání bodů z ECTS v této oblasti. Podle výsledků této studie by mohl být navržen mechanismus, který by jasně vymezil minimální počet let určených v modernizované směrnici z hlediska rovnocenného počtu bodu ECTS. To by však vyžadovalo další úsilí a angažovanost ze strany univerzit a odborníků. První hodnocení by mohlo začít v roce 2014.

Otázka 14: Podpořili byste třífázový přístup k modernizaci minimálních požadavků na odbornou přípravu podle směrnice, který by sestával z těchto fází:

- v první fázi by došlo k úpravě základů, zejména minimálních období odborné přípravy, a k přípravě institucionálního rámce pro další úpravy, které by byly součástí modernizace směrnice v letech 2011–2012;

- ve druhé fázi (2013–2014) by se stavělo na upravených základech včetně toho, že by se v případě potřeby revidovaly subjekty odborné přípravy a započala práce na doplnění pravomocí za použití nového institucionálního rámce a

- ve třetí fázi (po roce 2014) by se řešila otázka kreditů ECTS za použití nového institucionálního rámce?

4.2. Zvyšování důvěry v automatické uznávání

Mnohé příslušné orgány ve svých zprávách o zkušenostech požadovaly posílení systému automatického uznávání. Některé z nich prohlásily, že větší harmonizace minimálních období odborné přípravy ve směrnici je nezbytná, například zavedením počtu hodin odborné přípravy nebo jasným vymezením toho, zda by měly platit roky i hodiny odborné přípravy. Dalším možným řešením by bylo zvážit, který subjekt nebo orgán na vnitrostátní úrovni by mohl mít větší odpovědnost za zajišťování toho, aby obsah odborné přípravy vedoucí k danému odbornému titulu trvale splňoval požadavky směrnice.

---

28 Více informací viz http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc48_en.htm.

29 Studie vypracovaná GBP bude zveřejněna v říjnu.

4.2.1. Vyjasnění statutu odborníků

Směrnice o odborných kvalifikacích stanoví řadu harmonizovaných minimálních podmínek pro odbornou přípravu lékařů, zubních lékařů, zdravotních sester odpovědných za všeobecnou péči, porodních asistentek, farmaceutů, veterinárních lékařů a architektů. Tyto minimální požadavky na odbornou přípravu jsou v současnosti jediným základem pro automatické uznávání kvalifikací těchto odborníků. Diplomy potvrzující splnění minimálních požadavků na odbornou přípravu postačují k tomu, aby se jejich držitelé mohli usadit v jiném členském státě, než je stát, ve kterém svou kvalifikaci získali. Může však vzniknout situace, kdy držitelé diplomů přijdou o své právo vykonávat povolání, pro které byli kvalifikováni v jejich domovském členském státě (například kvůli tomu, že nesplnili vnitrostátní požadavky na trvalý profesní rozvoj).

Ve směrnici v současnosti existuje mezera. V případě dočasného poskytování služeb jsou odborníci povinni prokázat, že mají právo na výkon povolání ve svém domovském členském státě a nemají zakázáno povolání vykonávat například kvůli tomu, že nesplnili domácí požadavky týkající se trvalého profesního rozvoje. V případě usazení neexistuje žádné výslovné ustanovení týkající se podobného požadavku. Logickým krokem by bylo rozšíření tohoto požadavku na případy, kdy si odborník přeje usadit se trvale v jiném členském státě. Tím by se například mělo předejít tomu, aby lékaři, kterým již není povoleno vykonávat praxi v jednom členském státu, mohli migrovat do jiného státu.

Otázka 15: Jakmile odborníci usilují o usazení v jiném členském státě, než je stát, v němž získali svou kvalifikaci, měli by prokázat hostitelskému členskému státu, že mají právo vykonávat své povolání v domovském členském státě. Tato zásada platí v případě dočasné mobility. Měla by se rozšířit i na případy, kdy se chce odborník usadit? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.) Je zapotřebí, aby se směrnice podrobněji zabývala otázkou trvalého profesního rozvoje?

4.2.2. Vyjasnění minimálních období na odbornou přípravu u lékařů, zdravotních sester a porodních asistentek

V současné době je u některých odvětvových povolání minimální doba trvání odborné přípravy vyjádřena v letech nebo hodinách odborné přípravy. To může vést ke sporu o tom, zda tato dvě kritéria představují dvě možnosti, nebo zda se mají uplatňovat společně. Mnohé zainteresované strany navrhují kombinaci těchto dvou kritérií. Modernizovaná směrnice by to mohla jasně vymezit u lékařů, zdravotních sester a porodních asistentek, pro které jsou již tyto dvě podmínky stanoveny, ale předkládají se jako možnosti.

Otázka 16: Podpořili byste vyjasnění minimálních požadavků na odbornou přípravu u lékařů, zdravotních sester a porodních asistentek tak, aby podmínky vztahující se k minimálnímu počtu let na odbornou přípravu a minimálnímu počtu hodin na odbornou přípravu platily zároveň? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.)

4.2.3. Zajištění lepší shody na vnitrostátní úrovni

Automatické uznávání kvalifikace u povolání, u kterých byly minimální požadavky na odbornou přípravu harmonizovány, se provádí na základě profesních označení udělených členům dané profese po splnění minimální náplně odborné přípravy předepsané směrnicí. Náplň odborné přípravy se však během doby vyvíjí. Kromě toho mnohé univerzity provádějí

v rámci Boloňského procesu reformy[30], což vede k mnoha změnám, jako je například posun směrem k učení orientovanému na studenta. To vyvolává otázku, jak může členský stát v budoucnu s ohledem na probíhající reformy zajistit, aby univerzity a jiná vzdělávací zařízení dodržovala rámec stanovený směrnicí.

Další výzva se vztahuje k členským státům, které uvědomují Komisi o novém vývoji, zejména o nových profesních označeních udělovaných v členských státech. V praxi tyto informace často přicházejí až ve chvíli, kdy dotyční absolventi opouštějí univerzity se svými diplomy, což omezuje schopnost některých absolventů těžit z automatického uznávání nebo přinejmenším vytváří velkou nejistotu ohledně volného pohybu.

Za účelem řešení těchto dvou otázek by modernizovaná směrnice mohla obsahovat požadavek, aby členské státy oznamovaly nové změny u diplomů, jakmile je akredituje akreditační instituce nebo schválí jiné veřejné subjekty, a tudíž dostatečně dlouhou dobu předtím, než studenti vystudují s ohlášenými diplomy. Určené subjekty (které by nutně nemusely být nově vytvořeny) by se ujaly funkce spočívající v dohledu nad dodržováním tohoto požadavku na vnitrostátní úrovni a zajišťovaly by plnění harmonizovaných požadavků na minimální odbornou přípravu podle směrnice. Veškerá oznámení by pak mohla doprovázet příslušná zpráva subjektu, který by tuto funkci dohledu na vnitrostátní úrovni vykonával. Tyto změny by nejenom vzbudily u mladých absolventů větší důvěru v to, že mohou využívat automatické uznávání, ale také by zvýšily důvěru mezi členskými státy.

Otázka 17: Souhlasíte s tím, že by členské státy měly podávat oznámení, jakmile dojde ke schválení nového programu vzdělávání a odborné přípravy? Podpořili byste povinnost členských států předkládat Komisi zprávu o souladu každého programu vzdělávání a odborné přípravy vedoucího k získání titulu oznámeného Komisi se směrnicí? Měly by členské státy za tímto účelem zavést funkci dohledu nad dodržováním souladu na vnitrostátní úrovni? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.)

4.3. Lékaři: Lékaři specialisté

Komise obdržela četné připomínky k odborné přípravě specialistů, které se týkají především dvou otázek. Zaprvé, automatické uznání lze v současnosti rozšířit o nové specialisty pouze v případě, že daná specializace existuje alespoň ve dvou pětinách členských států. Tato hranice by mohla být překážkou pro inovace a omezovat příležitosti pro začleňování nových lékařských specializací do směrnice. Vhodné by patrně bylo snížení hranice v podobě potřebných členských států ze dvou pětin na jednu třetinu. Tímto způsobem by hranice pro začlenění nových specializací do směrnice odpovídala hranici navržené pro společné platformy (viz oddíl 2.3).

Otázka 18: Souhlasíte s tím, že hranice minimálního počtu členských států, ve kterých daná lékařská specializace existuje, by se měla snížit ze dvou pětin na jednu třetinu? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.)

Druhá otázka se týká obecného rámce pro organizaci specializované odborné přípravy. Směrnice ponechává jen málo prostoru pro uznání předchozího učení jakožto součásti odborné přípravy v kurzech, které jsou přinejmenším na rovnocenné úrovni jako odborná

[30] V roce 1999 byl zahájen Boloňský proces, aby se zajistila větší srovnatelnost, slučitelnost a soudržnost systémů vysokoškolského vzdělávání v Evropě. Více informací viz http://www.ehea.info/.

příprava u dané specializace. To má obzvláště význam u specializací, které vycházejí z interního lékařství nebo všeobecné chirurgie[31]. Pokud lékař absolvoval specializovanou odbornou přípravu a poté absolvoval další specializovanou odbornou přípravu, měl by v zásadě absolvovat celý program odborné přípravy na druhou specializaci, a to od úplného začátku. Modernizace směrnice by mohla být příležitostí, aby členské státy mohly udělovat částečné výjimky u částí specializované odborné přípravy, pokud uvedenou část odborné přípravy již odborníci absolvovali v souvislosti s jiným programem specializované odborné přípravy.

Otázka 19: Jste toho názoru, že by díky modernizované směrnici měly členské státy možnost udělovat částečné výjimky, pokud byla část odborné přípravy již absolvována v souvislosti s jiným programem specializované odborné přípravy? Pokud ano, existují podmínky, které je třeba dodržet, aby bylo možné částečné výjimky využít? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.)

4.4. Zdravotní sestry a porodní asistentky

Požadavek přijetí u odborné přípravy zdravotních sester má v současnosti podobu minimálně deseti let ukončeného všeobecného školního vzdělání (tentýž požadavek se vztahuje na odbornou přípravu porodních asistentek podle takzvané odborné přípravy pro směr I (čl. 40 odst. 2 písm. a)). V posledních třech desetiletích však došlo k významnému rozvoji v ošetřovatelské profesi: komunitně založená zdravotní péče, využívání složitých terapií a neustále se rozvíjející technologie předpokládají schopnost nezávislejší práce zdravotních sester. V několika členských státech se následkem nedostatku lékařů očekává, že zdravotní sestry, a porodní asistentky budou provádět úkony dříve prováděné pouze lékaři. Existuje obava, že studenti, kteří přijdou na zdravotnické školy pouze po deseti letech všeobecného školního vzdělání, nemají nezbytné základní dovednosti a znalosti, aby začali s odbornou přípravou, která by je měla připravit na uspokojování složitých potřeb zdravotní péče. Jednou z možností by tudíž bylo požadovat, aby členské státy povolovaly přijetí do kurzů odborné přípravy zdravotních sester pouze kandidátům, kteří dokončili minimálně dvanáct let všeobecného školního vzdělání (neboť totéž by mělo platit pro odbornou přípravu porodních asistentek směru I). Tento požadavek již existuje v mnoha členských státech. Druhou možností by bylo zachovat stávající stav.

Otázka 20: Kterou z možností popsaných výše upřednostňujete?

Možnost 1: Zachování požadavku deseti let všeobecného školního vzdělání

Možnost 2: Zvýšení požadavku deseti let na dvanáct let všeobecného školního vzdělání

4.5. Farmaceuti

Tradiční úloha farmaceutů se mění, a to od pouhého dodávání léků k přímějšímu spojení s pacientem, včetně poradenství, poskytování informací a dokonce i přezkoumávání, monitorování a upravování léčby v případě potřeby. Komunitní lékárnictví nabývá na

[31] Pokud jde o interní lékařství, týká se to těchto 11 specializací: imunologie, revmatologie, respirační medicíny, gastroenterologie, kardiologie, endokrinologie, geriatrie, nefrologie, všeobecné hematologie, infekčního lékařství a klinické onkologie. Jako na úzce spojené s všeobecnou chirurgií by se dalo pohlížet na těchto 11 specializací: plastickou chirurgii, kardiochirurgii, dětskou chirurgii, cévní chirurgii, gastroenterologickou chirurgii, neurochirurgii, ortopedii, maxilofaciální chirurgii, stomatologii, dentální, orální a maxilofaciální chirurgii a urologii.

významu. Několik zainteresovaných stran navrhuje rozšířit seznam odborných činností, které je farmaceut oprávněn vykonávat v členských státech, stanovený v čl. 45 odst. 2 směrnice tak, aby odrážel tyto změny. Zainteresované strany nejčastěji požadují zahrnutí „farmaceutické péče“, „komunitního lékárnictví“ a „farmakovigilance“ jakožto nových odborných činností. Kromě toho mnohé zainteresované strany navrhují, aby směrnice (současný čl. 44 odst. 2 písm. b)) stanovila povinné období praktické odborné přípravy v délce šesti měsíců, a to přímo po dokončení vysokoškolské odborné přípravy, aby se budoucí farmaceuti připravili na svou úlohu.

Další otázkou je, zda by členské státy měly být oprávněny zcela bránit kvalifikovaným farmaceutům, kteří získali svou kvalifikaci v jiném členském státě, v otevírání nových lékáren. Ustanovení čl. 21 odst. 4 směrnice v současnosti povoluje členským státům, aby neuznaly doklady o dosažené kvalifikaci pro zřizování nebo řízení nových lékáren včetně těch, které jsou otevřeny po dobu kratší než tři roky, a neumožnily tak farmaceutovi automatické uznání. Tento výsledek je v rozporu s obecnou zásadou automatického uznávání a představuje diskriminaci farmaceutů EU. Diskriminace občanů EU z jiných členských států je neslučitelná s jednotným trhem. Irsko již přestalo uplatňovat tuto odchylku a Spojené království má v úmyslu ji přestat uplatňovat letos v létě. Za účelem podpory volného pohybu farmaceutů a plného uplatnění zásady automatického uznávání se navrhuje, aby toto ustanovení bylo zrušeno. V každém případě již článek 61 směrnice umožňuje odchylky v případech, kdy existuje skutečná potřeba.

Otázka 21: Souhlasíte s tím, že seznam činností farmaceutů by se měl rozšířit? Podporujete návrh na doplnění požadavku v délce šesti měsíců odborné přípravy, jak je popsáno výše? Podporujete zrušení čl. 21 odst. 4 směrnice? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.)

4.6. Architekti

V mnoha členských státech nabízejí univerzity nejméně čtyřleté studijní programy v oboru architektury. Směrnice neklade tomuto trendu žádné překážky: požadavky na odbornou přípravu v délce čtyř let u architektů, definované v článku 46 směrnice, jsou pouze minimální a umožňují členským státům a univerzitám, aby uplatňovaly vyšší standardy ve vzdělávání budoucích architektů. Profesní organizace zastupující architekty nicméně navrhují, že by se minimální doba trvání odborné přípravy podle směrnice měla prodloužit ze čtyř na pět let, aby odrážela vývoj v tomto povolání.

Návrh na harmonizaci požadavku pěti let na úrovni EU vyvolává náročné otázky. Zaprvé, Komise nemůže potvrdit, které z diplomů již zveřejněných ve směrnici na základě jejich shody se současnými ustanovení dokládají odbornou přípravu v délce pěti let. Následkem toho by harmonizace minimální doby trvání odborné přípravy v délce pěti let vyžadovala režim nabytých práv u architektů, jejichž odborná příprava začala (nebo začne) před vstupem modernizované směrnice v platnost v roce 2012 nebo 2013, a to vedle již existujícího režimu nabytých práv u architektů, kteří absolvovali odbornou přípravu před vstupem první směrnice o architektech v platnost v roce 1985 (viz článek 49 směrnice 2005/36/ES společně s přílohou VI).

Za druhé, toto řešení by značně omezilo pružnost, aniž by řešilo další skutečný problém týkající se mobility: jak zohlednit odbornou praxi pod dohledem představující aspekt vzdělávání architektů, který je již uznáván v mnoha členských státech jako důležitý rys odborné přípravy architektů?

V této souvislosti existují dvě možnosti:

první možností by bylo zachovat stávající požadavek čtyř let;

druhou možností by bylo přiblížit ve většině členských států ustanovení směrnice stávající situaci, a přitom umožnit jistou míru pružnosti pro každý z nich: aby architekti mohli využívat automatické uznávání, museli by doložit, že mají buď alespoň pět let akademického vzdělání a poté získali minimálně jednoletou praktickou zkušenost pod dohledem, nebo minimálně čtyři roky akademického vzdělání a minimálně dva roky praktické zkušenosti pod dohledem. Trvalo by tak nejméně šest let, než by se ze studenta stal plně kvalifikovaný architekt v Evropské unii a v každém případě by to zahrnovalo i praxi pod dohledem.

Otázka 22: Které z možností popsaných výše dáváte přednost?

Možnost 1: Zachování současného požadavku nejméně čtyř let akademického vzdělání?

Možnost 2: Doplnění stávajícího požadavku minimálně čtyř let akademického vzdělání o požadavek dvouleté odborné praxe. Jiná možnost by byla, že architekti získají nárok na automatické uznání také po dokončení pětiletého studijního programu doplněného přinejmenším o jednoletou odbornou praxi.

4.7. Automatické uznávání v oblasti řemesel, obchodu a průmyslu

V oblastech řemesel, obchodu a průmyslu podléhá automatické uznávání dvěma podmínkám: 1) určitý počet let praxe, která se liší podle činnosti a 2) jasné označení odborné činnosti na základě přílohy IV směrnice. Pokud jde o první podmínku, hodnocení ukázalo, že neexistují žádné důvody pro změnu minimálního počtu let požadované praxe. Co se týče druhé podmínky, velká skupina je toho názoru, že příloha IV ve své současné podobě ne vždy umožňuje jasné určení povolání na základě činností v ní uvedených. V současné době se příloha IV vztahuje k Mezinárodní standardní klasifikaci všech ekonomických činností (ISIC)[32], třebaže ne k její nejnovější verzi, přičemž se někdy jedná o verze z 50. a 60. let.

Jednou z možností by bylo vzít si za základ tutéž klasifikaci ISIC, avšak v její nejaktuálnější podobě z roku 2008, která nyní zahrnuje přesněji vymezený seznam činností. S ohledem na rychlý technologický pokrok jsou definování a aktualizace kvalifikací a odpovídajících povolání důležité. Různé zainteresované strany rovněž navrhovaly jako alternativní řešení společný slovník pro veřejné zakázky EU[33], který se pravidelně aktualizuje, a nomenklaturu mezinárodní standardní klasifikace povolání (ISCO)[34] v revidovaném znění z roku 2008.

Zatímco by se v modernizované směrnici měla zachovat zásada automatického uznávání u povolání v oblasti řemesel, obchodu a průmyslu, klasifikace samotných aktivit by se mohla provést později a čerpat přitom z výsledků studie.

Otázka 23: Které z následujících možností dáváte přednost?

---

32 Nomenklatura přijatá Organizací spojených národů v roce 1948 a revidovaná v letech 1958, 1968, 1989 a 2006 (poslední úprava byla zveřejněna v roce 2008).

33 Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002 ze dne 5. listopadu 2002 o společném slovníku pro veřejné zakázky (CPV), Úř. věst. L 340, 16.12.2002, s. 1, naposledy pozměněné v roce 2009. K dispozici na: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:340:0001:0001:EN:PDF

34 Přijatou Mezinárodní organizací práce (ILO) a k dispozici na: http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/index.htm

Možnost 1: Okamžitá modernizace, v jejímž rámci se nahradí klasifikace ISIC z roku 1958 klasifikací ISIC z roku 2008?

Možnost 2: Okamžitá modernizace, v jejímž rámci se nahradí příloha IV společným slovníkem pro veřejné zakázky?

Možnost 3: Okamžitá modernizace, v jejímž rámci se nahradí příloha IV nomenklaturou ISCO v jejím posledním znění z roku 2008?

Možnost 4: Modernizace ve dvou fázích: v modernizované směrnici se potvrdí, že automatické uznávání platí i nadále u činností týkající se řemeslných, obchodních a průmyslových činností. Související činnosti budou i nadále takové, jak je stanoveno v příloze IV, a to až do roku 2014, přičemž do té doby by měl být aktem v přenesené pravomoci vytvořen nový seznam činností. Tento seznam činností by měl být založen na jedné z klasifikací předložených v rámci možností 1, 2 nebo 3.

4.8. Kvalifikace z třetí země

Směrnice o odborných kvalifikacích se v podstatě vztahuje na občany EU, kteří získali kvalifikaci v členském státě EU. Pomáhá však také občanům EU, kteří získali kvalifikaci mimo Evropskou unii (například diplom z Kanady nebo Číny):

Směrnice se vztahuje na občany EU, kteří původně získali kvalifikaci ve třetí zemi, tato kvalifikace již byla uznána v členském státě a dotyčný občan EU v uvedeném členském státě rovněž absolvoval tříletou odbornou praxi. Ustanovení čl. 3 odst. 3 usnadňuje volný pohyb takového občana EU při přemístění do jiného členského státu. Občan EU tak může využít všech procedurálních záruk podle takzvaného obecného systému (jako je například rychlé a opodstatněné rozhodnutí, zda lze kvalifikaci uznat). Stručně řečeno, tříletá platná a účinná odborná praxe v členském státě umožňuje, aby se s původní kvalifikací ze třetí země zacházelo jako s kvalifikací získanou v členském státě.

Směrnice však také obsahuje záruky, aby zajistila minimální požadavky na odbornou přípravu, které jsou již harmonizovány na evropské úrovni (u některých zdravotnických povolání a architektů). Podle čl. 2 odst. 2 směrnice by členské státy neměly uznat kvalifikace ze třetích zemí u občanů EU, pokud úroveň kvalifikace nesplňuje minimální požadavky přesně vymezené u kvalifikací získaných v EU. Členské státy by rovněž měly zabránit odlivu kvalifikovaných pracovních sil ze třetích zemí[35].

Hlavní otázkou je, zda si celkový nedostatek kvalifikované pracovní síly žádá úpravu výše uvedených ustanovení. Z této úpravy by v první řadě měli prospěch občané EU. Mohla by však mít dopad také na určité státní příslušníky třetích zemí, kteří požívají práv podle evropských právních předpisů: rodinní příslušníci občanů EU[36], dlouhodobě pobývající rezidenti[37], uprchlíci[38] držitelé „modré karty“[39] – se všemi se zachází stejným způsobem jako s občany EU, pokud jde o uznávání odborných kvalifikací (ačkoli příslušné legislativní

---

35 V této souvislosti se třeba přihlédnout k celosvětovému kodexu zásad při mezinárodním náboru zdravotnických pracovníků vypracovanému Světovou zdravotnickou organizací.

36 Směrnice 2004/38/ES.

37 Směrnice 2003/109/ES.

38 Směrnice 2004/83/ES.

39 Směrnice 2009/50/ES.

nástroje nezavazují všechny členské státy Evropské unie). Tato úprava by podpořila politiku Evropské unie, jejímž cílem je propagovat mobilitu i v souvislosti s revidovanou evropskou politikou sousedství.

Otázka 24:

Považujete za nezbytné učinit úpravy v oblasti zacházení s občany EU, kteří mají kvalifikaci ze třetí země podle směrnice například tím, že se zkrátí pravidlo tří let v čl. 3 odst. 3? Uvítali byste tuto úpravu také u státních příslušníků třetích zemí (včetně těch, kteří spadají do evropské politiky sousedství), kteří využívají výhod ustanovení o rovnocenném zacházení v příslušných evropských právních předpisech? (Prosím uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti tomuto přístupu.)

5. JAK REAGOVAT NA ZELENOU KNIHU

Komise vyzývá všechny zainteresované strany k předkládání příspěvků do 20. září 2011, nejlépe prostřednictvím e-mailu na adresu GŘ pro vnitřní trh a služby:

DG Internal Market and Services, Unit E-4 „Free movement of professionals“
E-mail: MARKT-PQ-EVALUATION@ec.europa.eu
Poštovní adresa: European Commission
DG Internal Market and Services, Unit E-4
Rue de Spa 2
Office 06/014
1049 Brusel
Belgium

Příspěvky se nemusejí týkat všech otázek vznesených v této Zelené knize. Mohou se omezovat na otázky, které Vás obzvláště zajímají. Označte prosím jasně otázky, ke kterým se váš příspěvek vztahuje. Je-li to možné, uveďte konkrétní argumenty pro nebo proti možnostem a přístupům předloženým v této knize.

Všechny příspěvky budou zveřejněny na internetových stránkách GŘ pro vnitřní trh a služby, pokud se autor příspěvku nerozhodne jinak. Je důležité, abyste si přečetli specifické prohlášení o ochraně osobních údajů připojené k této Zelené knize, případně informace o tom, jak se bude nakládat s osobními údaji a příspěvky.